

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Iudeis, Saracenis, & eorum servis. Titvlvs VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

vero potest solutum fuerit vel promissum, remitti promissum facias, & restituui appell. cessante solutum, sciens quod scriptum est: *Gratis accepisti, gratis date.* sane si quis distulerit Magistros in locis congruis instituire, tibi licet app. polposita, ibi aliorum iustificatione praefere viros providos, honestos, & discretos.

C AP. III L

Tu licentia docendi pecunia exigere non debet, etiam si hoc habet consuetudin.

Idem.

Vanto Gallicana & ecclesia: [i & infra.] Dignos Que effe animadversione censemus, qui nomen Magistrorum & dignitatem afflunt, & sine certo precio ecclasticis viris docendi alias licentiam non impendunt. Cum autem haec prava consuetudo à cupiditate radice processerit, & decorum admodum ecclastica honestatis confundat: mandamus, quatenus (confutacione ipsa de vestitis extripata) sub anathematis intermissione hoc inhibere curatis, districte praeparentes, ut quicunque viri idonei & literati voluerint regere studia literarum, sine molestia & exactione qualibet scholas regere permittantur. Si qui vero hujusmodi prohibitione vel precepto extiterint transgrediores, eos officios & dignitatis pollicet.

[i. Majorum periorum scientia & beneficium praefulget, eo causa utitur cavere que confundere ecclasticam videantur hominum, tanto vehementius.]

C AP. IV.

In quibus cathedrali ecclesia, vel alia in facultatibus sufficienti, debet a prelato vel capitulo unus Magister eligi, cur redditus unus prebende debet agnoscari: in Metropolitana vero ecclesia etiam eligi debet Theologus: & si ad Grammaticum & Theologum non sufficiat, prouideat ipse Theologus ex redditibus sua ecclesia, & Grammatico faciat provideret in aliquo ecclastarum sua cruxatus vel diaconia.

Innocentius III. in Concilio gene-

rali b.

Quia nonnullis propter inopiam & legendistudium & opportunitas proficiendi subfruhatur, in Lateranen. Concilio pia fuit constitutione & provisum, ut per unanimumque cathedralis ecclesie Magistro, qui ejusdem ecclastis clericos aliosque scholares pauperes gratis induceret, aliquod competens beneficium praberetur, quo & docens relevaret necesis, & via patet dicensibus ad doctrinam. Veram quoniam in multis ecclesiis id minime obseruat: nos prudenter robantes statuum adjicimus, ut non solum in qualibet cathedrali ecclesia, sed etiam in aliis, quarum sufficie poterunt facultates, constituir Magister idoneus, a prelato cum capitulo seu majori & faniori parte capilli eligendus, qui clericos ecclastarum ipsarum gratis in grammatica & facultate, & alios instruit juxta propria. Sanus Metropolis ecclesia Theologum nihilominus habet, qui faceret & alios in facia pagina doceat, & in his praeferim informer, quo ad curam animarum praeficere noncuntr. Affiginet autem cultibet Magistri, rur a capitulo unius prabenda prouentus, & pro Theologo a Metropolitano tantundem, non quod propter hoc officiauor canonicus, sed tamdiu redditus ipsos percipiat, quamdui perficiat in docendo. Quod si forte de dubio est ecclesia Metropolis graveur, Theologo juxta modum perdictum ipsa prouideat, Grammatico vero in alia ecclesia sua civitatis, five diecessi, qua sufficere valeat, sciat provideri.

C AP. V.

Pralati & capitula ad studia Theologiae scolares desiles transmittere tenentur, qui in absentia redditus prabendarum suarum & beneficiorum per quoniamum integraliter percipient: & si pro-

a Cap. 3. eod. tit. in 1. compil. b Scil. Later. ca. 11. & Cap. 1. eod. tit. in 4. compil. c institutione. d Grammatica. e al. de duabus Magistris.

priis redditus ad sufflationem studiis ei non sufficiunt, disponere cum capitulo eu providari, magistris viris etiam, donec gre precipiant fructus beneficiorum suarum.

Honorius III.

S uper specula s. &c. [i & infra.] Voluntate &

magistris Theologis per singulas concilia generalia de illis

violationibus observerunt. Statuentes, ut quia hanc

propter raritatem Magistarum le potest ordinare excludere, ab ecclastarum praetatis & capiuntur in

logice & professionis studiis aliquo docentes edentur: qui cum docti fuerint, in Dei ecclesiastis ordinis fulgent firmamenta, ex quibus pollicentur

qui possit habere doctorem, qui velut stellae in perspe-

cierat annates manufari ad iustitiam valentissimas

ruditate: quibus si proprii provenient ecclesiastici insciunt, predicii necessaria subministrant. Deni

in Theologica facultate, dum in fabrili deinceps & studentes in ipsa, integrè per annos quinque prouocant

de licentia [editis] Apof. prouento prabendarum & benefi-

ciorum suorum, non obstante aliqua commisso inten-

tudine vel statuto, cum denatio fraudem nonne-

re in vinea Domini operantes.

[i. Contra regis singulari provinciae pauli fratre, & regis

pro Regis Africano, qui beatitudine dicente, per ecclesiasticos

& adduci ad artem & manus crevatu per manus ipsius

mundobrem accipere necessarium videlicet faciem.

—

D E I V D A E I S , S A R R A C E N I S
& corrum levitis.

T I T U L V S . VI.

C AP. I.

Si servos à Iudea emptos causa recessum facti, ut pater-

et desiderat Christianus pro xii. fiduci redire.

Ex Concilio Matren. 4

R azenzi concilio financiau[re] nullum. C

mancipium Iudea servit, sed dato in fiduci

quolibet bono mancipio ipsum reuersus Christianum, seu ad ingentiam, seu ad servitiam

habet redimendi: & si Christianus fieri de-

rat, non permititur, idem fat: Quinella & qui

Christifus redemit, blasphemum Christum servit

culis detinere.

C AP. II.

Iudeus Christianum in se vnde habere non possit, ut affi-

um verò posset.

Gregorius Epis[ope] & Læt.

M ultorum ad f[est]os: [i & infra.] Nullum.

C eat Christianum mancipium in two dominis re-

veretur: sed si quia apud eos inventetur, liberetur.

Hi vero, qui in po[bl]o sicut Christiani, in legum diffractione sint liberti: tamen quia obtemper-

ris corrum diutius adhaerent, upore & contumaci-

ci debentes, ad colenda rura remaneant, enarrant per-

sones predictis vicis prabentes. Causa enim, quia

colonis vel originariis iura praecepimus, per quae no-

hi eis extra hoc oneri indicatur.

Quia & quodque iudei, vel ad alium mancipium

Iudeorum, & aliquem de his, vel ad alium mancipium

impuset, qui quis colonium, & ius Domini suorum

veritate dammavit.

[i. Relatione peronis, à Iudea in Lusit. annis depo-

a Par. huius capit. sup. tit. ne der. vel. h[ab]ent. b Tunc

c Vid. auth. habita. c nefas praece. d Magistr. e al.

f Indict. 12. epif. 21. f C. ed. in. in comp. g conditio-

condition. h al. varum,

ut si frumentum Christianum detinere mancipia, qua res tantò nobis
usq[ue] ad officia operis à fraternitate tua patiens oportet. Oper-
atis quippe re refusa loci tui, atque Christiana religionis intuitu,
vel transpare scabescem superstitutione Iudeice, ne simpliciter
res tuae omnes suorum quām profaci lute quodammodo defer-
rent. Quodammodo horum fraternitatem tuam, ut secundum
primitur legem transitem.]

CAP. III.

Iudei antiquis Synagogas reuovere possunt, novas ergo non
possunt.

Idem Gemeni Episcopo a.

Iudei b de civitate: & infra. Sicur legalis definitio.
Iudeos novas non potius erigere Synagogas, ita eos
intinq[ue]dine veretes habere permittit.

CAP. IV.

In die Venientia sancta non lebet Iudeus tenere officia, vel feste stra-
gata.

Alexander III.

Quidam e super his: & infra. Generaliter interdicatis,
Quia iei offia vel beneficia in die Parasceves apertas
non habent: sed clausa teneant rotas die.

CAP. V.

Excommunicari debent Christiani, qui in domo fervent Iudei
vel Saraceni, five Pagani. Et Principes sculares excommunicari
debent qui latenter baptizantes suis benevolentie presumunt.

Idem ex Concordio Lateran. d

Vnde si Saraceni, neque sub alendorum puerorum
Iudeos obtinet, nec pro fervito, vel alia qualibet
causa Christiana mancipia in dominibus suis permittantur
habere: excommunicent autem, qui cum eis pra-
fangleant habitare: & infra. Si quis præterea e Deo
instante ad fidem se converterint Christianam, à pol-
litionibus suis nullatenus excludantur, cum melioris
conditionis ad fidem convertoit esse oporteat, quām ante
quam fidem suscepit, habebantur. Si autem fidei
sanctum principium ei potestibus eorundem lo-
com inimicorum, sibi peccata excommunicationis, ut
potius hirudinitatis lux & bonorum suorum ex inte-
gre ex facili exhiberi.

CAP. VI.

Omnia defensio Saraceni merces prohibitas, vel in ipso-
rum multis signantes excommunicandi sunt, & rebus curum
procurati, & efficiunt capientium seru.

Idem in eodem.

Ita quoniam animos occupavit sava cupiditas, ut
qui gloriantur nomine Christiano Saraceni arma,
ferunt & ligantia f dearent galearum, & pares aut
eum superiores in malitia fiant illis, dum ad impun-
ganda Christianis arma eis, & necessaria submini-
strare. Sunt etiam qui pro cupiditate sua in galeis &
piscinis Saraceno navibus regimen & curam gubernationis excedunt. Tales igitur ab ecclesiastica com-
munitate pascitos, & excommunicationi subiectos, re-
sum, statim per Principem catholicos & confiles ci-
vium privatione multari g. & capientium fieri fer-
vientem. Præcipimus etiam, ut per ecclesias ma-
rinorum urbium crebra & solennis in eos excommu-
nicatio proferatur.

CAP. VII.

Iudei veteres Synagogas in præsens statuta reformare possunt: de
noe ergo non possunt.

a al. Gen. al. Iam. b Ca. 4. cod. tit. in 1. compil. c Cap. 7.
d id. in 1. compil. e Cap. 26. & ca. 5. cod. tit. in 1. compilat.
f Vid. excommunicationem Pauli III. qua incipit, capientes Iudeos
Iudeos vero concessi privilegia conceduntur. f lignazina.
g hoc enim ponuntur, ut cum confite. baptizantur. h. 2. C. quarti
oper. in eadem.

Idem.

Confunditur as: & infra. Iudeos de novo confruere
Synagogas, ubi non habuerant, pati non debet. Ve-
rum si antiquæ corrueint, vel ruinam minantur, ut eas
redificent, potest equanimiter tolleri: non autem,
ut eas exalcent, aut ampliores, aut præciosiores faciant
quām antea fuisse no[n]cuntur: qui utique hoc pro mag-
no debent habere, quod in veteribus Synagogis, & suis
obseruantis tolerantur.

CAP. VIII.

In familiari servitu Iudeorum, Christiani esse non debent.

Idem.

AD haec & omnibus Christianis, qui sunt in injuristi-
catione nostra penitus interdicatis, & si necesse fuerit,
diffractione ecclesiastica compellatis & coſdem, ne
Iudeorum servitu feſtitudo pro aliqua mercede expo-
nunt: quod etiam obstetricibus & nutritiis eorum
prohibe cunctis: ne infantes Iudeorum in eorundem
domibus nutritie presumant. Quoniam Iudeorum
mores, & nostris nullo concordant, & ipsi ob
continuum conversationem, & affidiam familiaritatem
ad suam superstitionem, & perfidiam simpliciter ani-
mos inclinent.

CAP. IX.

Iudei invitos non sunt baptizandi, nec ad hoc cogendis, nec sua
iudicio puniendi, aut rebus suis ppollitandi, vel in sui fœderataribus
molestandi, nec spoliis cameteria violandi, aut eorum corpora
exhumandi.

Clementi III.

Sicut d Iudei: [1 & infra.] Statuimus, ut nullus
invitus, vel no[n]fides Iudeos ad baptismum venire
compellat. Si quis autem ad Christianos causa fidei
configurit: postquam voluntas eius fuerit patefacta,
Christianus abique calumnia efficiatur, quippe Chi-
risti fidem habere non creditur, qui ad Christianorum
baptismum & non spontaneus, sed invitus cogit s
pervenire.

Nulus etiam Christianus eorum quilibet sine ju-
dicio recte potestatis vel occidere, vel vulnerare, vel
fusas pecunias auferre presumat, aut bona, quas hac
enus habuerint cunctitudines, immutare: praferimus in
fœderitatem suarum celebratione quicunque fuitibus
vel lapidis eos nullatenus pertubet, neque aliquis ab
eis coela feritiva exigat, nisi qui ipsi tempore præterito
facere conveuerint. Ad hoc malorum hominum pra-
titut & avaritiae obviantes: determinimus, ut nemo co-
meterium Iudeorum mutilare aut invadere audeat, si
fus obtempti pugnare corpora humana effodere. Si quis
autem hujusmodi decreti tenore cognitus (quod abit)
contra presumperit, honoris & officii sui periculum patiatur, aut excommunicationis sententia plecta-
tur g. niti presumptio suam digna satisfactione
correxit.

[1 Non debent in Synagogis ultra quam in legi permisum est,
presumere: ita in his que eis concessa sunt, nullam debent prejude-
cum sufficiere.]

CAP. X.

Ponit duas indulgentias illosque pagani predicant.

Idem.

Quam b fit laudabile: & infra. Tuis, fratet Epis-
copo, petitionibus aduentibus, tibi tuisque focus,
cum ad predicationem Christi fidem pagani exhibeatis:
Apost. auct. concedimus, ut vobis his cibis cum modestia
& gratiarum actione, fervata temporum qualitate iuxta

a al. Gen. al. Iam. b Ca. 4. cod. tit. in 1. compil. c d illo, e p[ro]fessum, d e[st]et in antiqua d Ca. 3. cod. tit. in 2. com-
pilat. e baptisma, f e[st]igantur, g p[ro]fessur. h Ca. 4.
cod. tit. in 2. compilation. i Scriptores Christiani pagani:
caut omnes Idolorum cultores, qui nunquam fidem Cath[olic]a
adversari.

canonicas sanctiones, uti licet, qui vobis ab ipsis infide-
libus opponuntur.

Intupi indulgemus, ut quicunque religiosi, seu cle-
ri idonei ad admuniciandum gentibus Evangelicam ve-
ritatem, requisita & habita prelatorum suorum licen-
tia tibi voluerint adhucere, id abique contradictione
quilibet liberam exequendi habeant auctos. Apostol.
facultatem.

CAP. XI.

Tro redemandis captivis, liceat ire Alexandriam, Iumentibus, quod
vobis defaverit auxiliis, sed subditi extra redempcionis articulam
portare vel mutare etiam post treuges merces probabilitas, excom-
municatus est: & pacis appellata non venientia treuge.

Idem.

Significavit a nobistua frater, quomodo aliqui ci-
vium tuorum in Alexandriam valeant profici pro
recuperandis concubis suis, quillie in captivitate te-
nentur. Hoc arbitramur licet posse fieri, dummodo ni-
hil in mercibus suis, vel alio modo secum illuc deferant: unde post Saracenis (excepto redemptionis articulo)
aliquo commodum aut subfidium provenie: quod ei-
iam coram etiis iuramentis firmabunt. Illi quoque,
qui post treugam in transmarinis partibus factam, cum
commerciali Alexandrii aduersis, si detulerint mer-
ces prohibitas caufa lucrandi, excommunicationis vin-
gulum non evadunt: sicut necilli, qui in perfidis pro-
priis non eunt, merces ei per manos deficitur. Ad
altissimum illos, qui iuraverint se amplius in terram Sar-
acenos cum mercibus non ituros, nisi pax efficeretur
Christianis & ipso, & post treugam factam venerunt
illuc: conditio illa de pace, aut treuga habenda ab ex-
communications vinculo non absolvit.

CAP. XII.

Excommunicati sunt, qui cum Saraceni tempore guerra ali-
quod habent commercium, vel eis praefant subfidium.

Idem.

Quod olim et praeceptum fuit: & infra sunt licet
Quocumque fuerit in consilio a Latere diffisi inhibitum,
nos tam omnes illos excommunicationi supponimus,
qui iam amplius cum Saracenis mercimonium habue-
runt, vel per fe, vel per alios navibus, seu quicunque
alio ingenio eis aliqui rerum subfida, seu confilia,
quando inter nos & illos guerra duraverit, duxerim
impedenda. Vefra igitur discretioni mandamus, qua-
zenus nec per vos, nec per vestras naves, nec alio quo-
cunque modo aut ingenio eis mercimonia, confilia, vel
alia subfidia transmittatis: ne si aliqui in sua malitia in-
durati, fecis agere præsumperit, non solum ipso iure in-
cidant in excommunicationem illam, verum etiam iram
Dei viventis incurant.

CAP. XIII.

Iudei nutrices, vel fortuentes Christianos habere non debent, con-
tra facientes interdictum Christianorum commercium.

Innocentius III. Archiepiscopo Senon. & Epis-
copo Parisiensi.

Et si iudeos (quos propria culpa subfisi perpe-
traverunt) pietas Christiana repperit, & sustineat
at cohabitationem illorum: ingrat tam nobis effe-
non debent, ut reddant Christiani pro gratia conu-
milian, & defamiliaritate contemptum, qui tanquam
misericorditer in nostram familiaritatem admissi, no-
bis illam retributionem impendunt, quam (juxta vul-
gare proverbium) mus in pera, serpens in gremio, &
grana in finu, suis confieverunt hofibibus exhibere. Ac-
cepimus autem, quod iudei faciunt Christianas filiorum

a Capit. 5. eodem titul. in secunda compilatione. b evadant.
c Cap. 6. eod. titul. in 2. compilatione. d sub Alexand. III.
cap. 24. e Cap. 1. eod. 14. in 3. compilat. vid. notis cap. 5. hoc
eodem tit.

sutorum nutrices a, & (quod non sicut dicitur, ut
etiam nefandum est cogitare) cum die differentia
si contingit, per triduum antequam sollestat locu-
dore faciunt in latrani. Alia intupi contra Iude-
catholicam detestabilia & inaudita committunt, pro-
pter quod fidelibus et verendum, ne dictam migra-
tionem incurant: cum eos perpetua pauperi-
gnis, quae fidei nostra confusione inducent. [1]

Inhibemus ergo diffitio ne de extero nutriri
suntur hec Christiani, ne nulli libere libe-
lentur ancillæ, fed tanquam servi à domino regis-
tis in cuius mortem nequerunt conjugari, feliciter &
effectum operis recognoscant servos illorum, quod
si mors liberos, & illos servos efficit. [2] & 3. [3]
vero nutrices & servientes non dimittunt. Ceteri
sub excommunicatione peccata imbutant & dimi-
nimbius Christiani, ne cum eis committant
audent exerceere.

[1] Regnum istud charismatum in Cœlo sunt ab
Philippis Regem Francorum illigentes: missione cum lib-
vite M. Duci Burgundie, & Constanti Treveri, ut iusti
Iudeorum excepissent, ne servientem perpeccato servos regis famili-
prosumani erigerent contra reverentiam fidei Ordini.]

CAP. XIV.

Iudeus, qui percepserit clericos, temporis patre &
facto panis non potest, interdictus est Confessionem
donec, fas faciatur iuramentum patris.

Idem.

Postulatis q. qualiter contra Iudeum possit de-
betas, quibusnam contra in quedam clementia
ad quod breviter respondens, quod si Iudeus
tue jurisdictionis existit, ipsum permissa
punias, vel alia (scundum quod contentum) venia
faciens leto satisfactionem congruat exhibe, &
quoniam ejus Dominum moneta & indeca, & affi-
ctus, & ecclesiæ ab eo factis faciat contraria:
quod si Dominus quis neglexit adimplere, &
in omnibus per cent. eccl. inuidit, non
ipso Iudeo antequam satisfaciat, præsumat
caia exercere.

CAP. XV.

Iudei & Saraceni utriusque facta debet in tem-
pore, uti habitu, per quem a Christianis difformem, & ap-
plicatio Domini, non debent in publico progrederi, ut inveni-
crentur profili.

Idem.

In nonnullis provinciis a Christianis habitu,
tacenos habitus distinguit diversitas: sed in qua-
dam sic quaque motu confuso, ut nulla distinc-
tia & differantur. Vide contigit interdictum con-
terrem Christiani, Iudeorum seu Saracenorū, con-
dati seu Saraceni Christianorum monitionem con-
fecuntur. Ne igitur tam clamante communione

a. Vid. Margardum tristis, de Iudeo pat. a cap. 1.
b. In Codic. Barberini recognoscatur & eis form. &c. 1. 10.
Thom. 2. 2. queff. 10. art. 3. d. Vñ. Nascitum Episcopum
etellerio Inquisitorum 2. 9. 16. nam. 1. 8. p. 1. & 2. 1. 10.
in antiquioribus Codic. f. Idem scilicet. 1. 11. in 1. 10.
c. 6. & cap. 1. co. 10. in 4. comp. g. difformem.

633
gas petrelamen a hujusmodi, alterioris b excusationis
gostit habere diffugium: statimus, ut tales uniusque
lens in omni Christianorum provincia, & omni tempo-
re qualitate habitus publici ac alii populis distinguantur.
In diebus autem lamentationis dominice passionis
in publicum minime prodeant, eo quod nonnulli ex i-
psius libelis debet (sicut accepimus) & ornatis non eru-
descunt medecere, ac Christianis, qui sacratissime passio-
nis memoriam exhibentes, lamentationis figura prazen-
tare, illud autem diffidissimi-
ne inhibemus, ne consumeliam creatoris & profite-
seatur. Et quoniam illius diffimilare non debet
prosoprum, qui probra nostra delevit: princi-
pius presumptorius hujusmodi per principes seculares
ordines animadveronis adfectione compeli, ne
Circum a nobis aliquatenus blasphemare prae-
sumatur.

CAP. XVI.

Proprius Iudeum, vel Paganum publicis officiis, per conci-
larypniale exercitetur, & proprie degenetur Christianum
unum, donec depurari officiis, & in usu Christiano
non pauper reficiat inde quæstia, secundum Episcopum provi-
denti.

Idem in modum d.

Cum sit nimis abiectum, ut blasphemus Christi in
Christianos, vir potestatis exercet: quod super hoc
Tolentum concilium providit statutis, nos propter trans-
grediens iudicium in hoc generali concilio innova-
mus, prohibentes, ne iudicii publicis officiis preferantur:
exponam libet tali praetextu Christianis plurimum futili-
tati. Si quis autem eis officium tale commiserit: per
provinciale concilium, quod singulis annis præcipimus
obstante monitione prima, districione qua convenient,
complectatur. Officiali vero hujusmodi, tamdui Christi-
anum communio in commerciis & aliis degenetur,
donec in eis pauperum Christianorum, secundum pro-
videntiam dicit Episcopi convertatur, quicquid fuerit
a Christianis deceptus occasione officii sic suscepit: & offi-
cio non potest admittitur, quod irreverenter adiungit.
Iudeum extenuimus ad paganos.

CAP. XVII.

Concilium generali repetit concilium Lateranense supra, eod-
u[m] & aliis paucis suis aliis tempore ab alieno impedi-
mento.

Iudeum in modum.

A liberandam & terram sanctam: & infra. Excom-
municamus præterea & anathematizamus illos falsos
& impios Christianos: qui contra ipsam Christianum &
populum Christianum Sarracenis arma, ferrum, & ligami-
na defensione armis: eos etiam, qui galesas eu-
venient velas, quecumque in piraticis Saracenorum navi-
natur quæstiones exercitent, vel machinis, aut qui-
bilibet alii siquid eis impendunt consilium, vel auxi-
lium in defendendo terra sancta, ipsosque retum sicut
protectione mulcari, & capientem seruos fortiter censemus:
paucis, ut per omnes urbes maritimis diebus domi-
ni le felix hujusmodi sententia, publicè innoverit.
Et iubus preium non apertius ecclæsi, nisi totum,
quod commercio tam dannato percepient, & tan-
tum de suo in subfidiis terra sancta transmiscent
arbitrio iudicio, in quo deliquerint, puniantur. Quod si
tunc solvenda non fuerit, si alias res aut talium catego-
riarum, quæd in posa plurimæ alii interdicatur audacia fi-
cunt praemunendi.

CAP. XVIII.

Iudea vel pagani publici officiis praefaciendi non sunt: & si
b. idem.

ein regalis iura vendantur, ad ea colligenda proficiendus est Christianus non sufficitur.

Gregorius IX. Aftoriens, a & Lucen.

Episcopis.

Ex speciali b quem erga illumitem Regem Portugaliæ
elia gerimus, charitatis affectu: & infra. Mandamus, quatenus Regem ipsum sollicitè inducatis, ne in officiis publicis Iudeos Christianis praeficiat, sicut in genera-
li & concilio continetur: & si forte redditus suos Indi-
dais vendiderit vel pagani. Christianum tunc deputet
de gravaminibus inferendarum clericis & ecclesiis non suppe-
ctum, per quem Iudei five Sarraceni, sine Christianorum
injurya, iura regalia consequantur.

CAP. XI. X.

Se summat.

Idem.

NVIII Iudei d baptizatum, vel baptizari volentem
emere lecet, vel in suo servitu retinere. Quod fa-
cere non mundum ad fidem convertam causa mercimonii
emere, & postmodum factus sit, vel fieri desideret Chris-
tianus: datis pro eo xii. solidis ab illius servitu proximus
subbarbari. Si autem intra tres menses ipsum venale-
non expulserit: vel ad sibi servendum emere cendum:
ne ipse vendere, nec alius audeat comparare: sed nullum
dato precio, perdatur ad premia libertatis.

DE HÆRETICIS.

TITVLVS VII.

CAP. I.

Infidelis est, qui non habet certitudinem fidati, & infidelis non credendum in praeditum alterius.

Stephanus Papa omnibus Episcopis.
VEIVS in fide, infidelis est. Nec eis omnino credendum est, qui fidem veritatis igno-
rant.

CAP. II.

Errare in fide convincitur, qui alios errantes, sicut patet, ab er-
rare non revocat.

Leo Papa.

Q Vialis f, cum potest, ab errore non revocat, se s[ic]a-
psum errare demonstrat.

CAP. III.

Hæreticus perseverans, eternalter damnatur: cui nec predesti-
baptismus, nec eleemosya, vel martyrium, vel aliud quadcumque
bonum quad hoc, ut consequatur ultima aeternam.

Augustinus de fide Catholica.

Firmissime g tene, & nullatenus dubites, omnem hæ-
reticum vel schismaticum cum diabolo & angelis ex-
iusti, aeterni ignis incendio participandum h, nisi ante finem
aetate catholice fuerit incorporatus, & redintegratus
ecclæsia, & post pauca: Omni homini qui ecclæsia catho-
lica non tener unitarem, neque baptismus, neque ele-
emosyna quantumlibet copiosa, neque mors pro nomine
Christi suscepit, proficer poterit ad salutem.

CAP. IV.

Dannato auctoritate ejus scriptura, & libri & operas.
Gregorius Anglico Antiocheno.

Fratrem tuus: & infra. Cum Calestinus, aque-
do Pelagius in Ephesina synodo sint dannati: quomo-
do poterunt illa capitula recipi, quorum damnantur au-
ctores?

a Episcopatus sibi Hispanie, de quibus Vasanus in annalibus
Hispanie, c. 20. b vid. Marguardum tract. de Iudea, p. 2. c. 6. & 7.
c Lat. sub Innocent. III. ca. 50. d znde nota hujus dcr. &
e mot. c. 2. cod. tit. e De materia tituli in genere. f Ca. 2. sedi-
tian. comp. g Ca. 2. cod. tit. in t. compilatione. h translatio
spaniol.